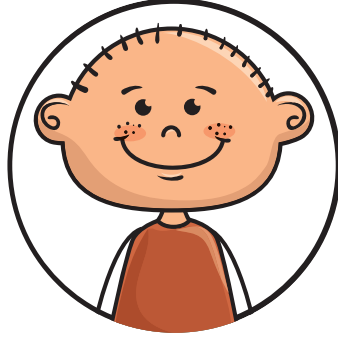

Meraklı Mert sizler için araştırıyor.

Merak edilen pek çok konu açıklığa kavuşuyor.

DİNOZORLAR

Dinozor sözcüğü Yunanca kökenli bir sözcüktür. "Korkunç" ve "kertenkele" anlamına gelen iki sözcüğün birleşmesi ile oluşur.

Bilim insanları yeryüzünde yaşamış olan 850'ye (Sekiz yüz elli) yakın dinozor türü olduğunu düşünüyorlar. Elbette bu dinozorların hepsi de etçil değildi, bazıları da bitkilerle besleniyordu. En büyük dinozorlardan Apostosaurus ve Brachisaur'un yalnızca bitkilerden beslendiğini biliyor muydunuz?

Etçil dinozorların genel özelliklerinden birisi de gelişkin arka ayakları üzerinde durarak denge sağlamalarıydı. Ön ayaklarıysa arka ayaklarına oranla çok daha küçüktü.

En iri avcı etçil dinozor türü Tyrannosaurus rex'tir (T-rex). Adı Latince "zorba kertenkele kral" anlamına geliyordu. Bulunan T-rex fosillerine bakarak kafatasının 1 metreden uzun olduğunu anlıyoruz. Yani pek karşılaşmak istemediğimiz türden bir zorba kertenkeleydi kendisi.

Dinozorlarla aynı dönemde Pterosaurus gibi uçan canlılar da vardı. Bu uçan sürüngenler dinozorlar gibi görünseler de dinozor değillerdir.

Peki, dinozorlar neden hâlâ yaşamıyor? Dinozorların gezegenimizdeki yaşamlarını sona erdiren olay, dünyamıza bir gök taşının çarpmasıydı. Bu çarpışmanın sonucu ortaya çıkan ve yıllarca süren fiziksel etkilerin dinozorların soyunun tükenmesine neden olduğu düşünülüyor.

BİLİM ÇOCUK DERGİSİ

● Aşağıdaki soruları okuduğunuz metne göre yanıtlayınız.

1 Dinozorların isimleri Yunanca hangi iki sözcüğün birleşmesiyle oluşur?

- A) Otçul - kertenkele
- B) Korkunç - kertenkele
- C) Korkunç - dinozor

2 Etçil dinozorlar dengelerini nasıl sağlıyorlarmış?

- A) Ön ayaklarının üzerinde
- B) Kuyrukları sayesinde
- C) Arka ayaklarının üzerinde

3 En iri avcı etçil dinozor türünün adı neymiş?

- A) Tyrannosaurus rex
- B) Apostosaurus
- C) Pterosaurus

4 Aşağıdakilerden hangisi dinozor değildir?

- A) Brachisaur
- B) Pterosaurus
- C) T-rex

5 Aşağıdaki sözcüklerden hangisinin yazımını doğrudur?

- A) Dinazor
- B) Dinezor
- C) Dinozor

6 Dinozorlar günümüzde neden hâlâ yaşamıyorlarmış?

- A) Bazı dinozorların otçul olması
- B) Soğuk geçen kış ayları
- C) Dünyamıza bir gök taşının çarpması ve bunun etkileri

7 Adı Latince'de "zorba kertenkele kral" anlamına gelen dinozor aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Apostosaurus
- B) Pterosaurus
- C) Tyrannosaurus rex

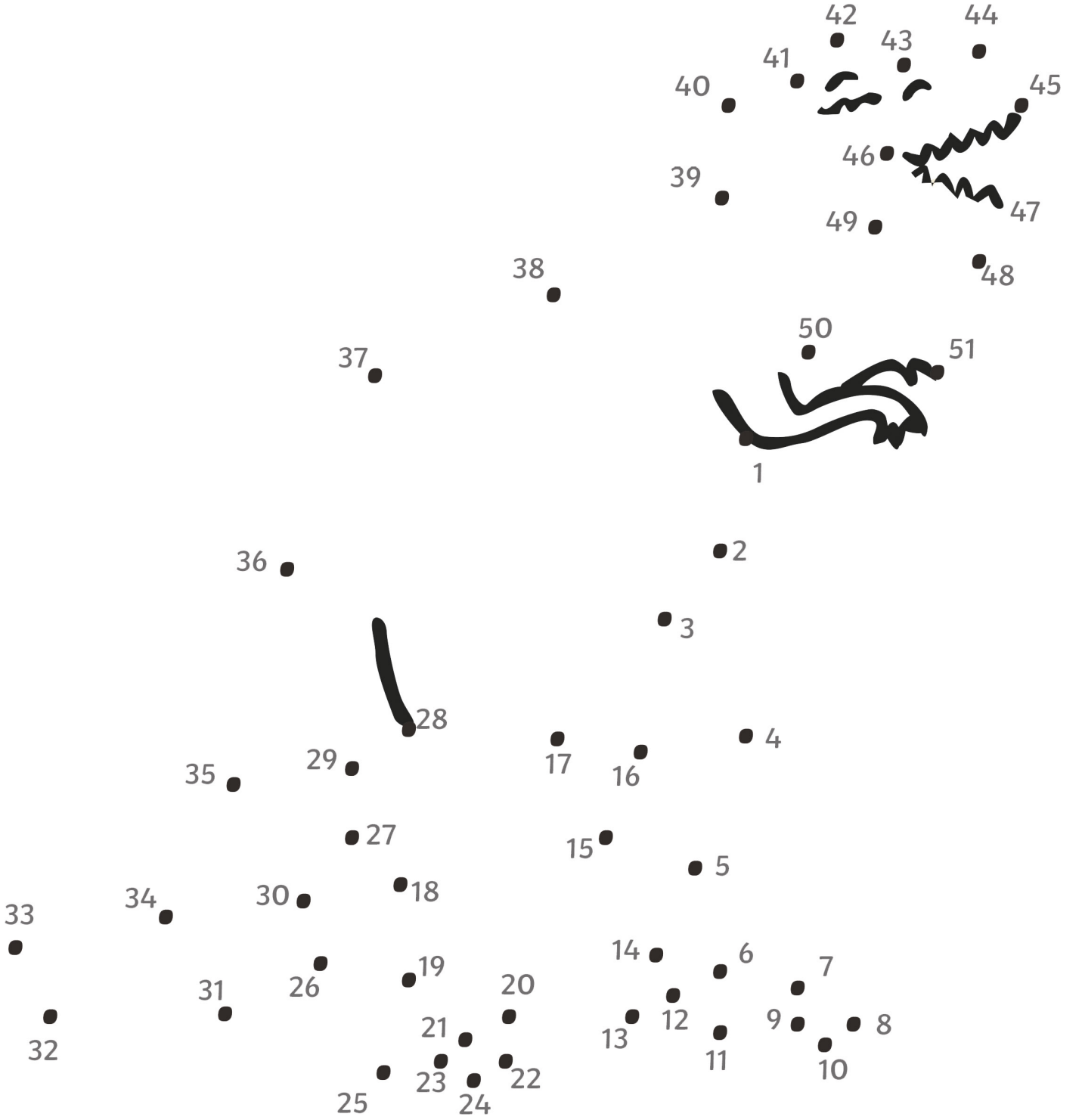
Gök taşı

8 Yukarıdaki sözcüğün eş anlamlısı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Dinozor
- B) Çarpışma
- C) Meteor

NOKTA BİRLEŞTİR VE BOYA

● 1'den başlayarak noktaları birleştiriniz. Ardından oluşan resmi boyayınız.

YENİ SÖZCÜK TÜRETEN EKLER

Hiç ek almamış veya aldığı ek ile anlamı değişmemiş sözcüklere **basit sözcükler** denir. ✓

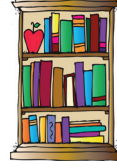
Ek aldığı anda anlamı değişen, yeni anlam kazanan sözcüklere **türemiş sözcükler** denir. ✓

"-ci, -li, -lik, -siz" ekleri eklendiğinde sözcüklerin anlamları değişir. Bu ekleri alan sözcüklerden yeni sözcükler oluşur. ✓

Örnek:

+ **lık** =

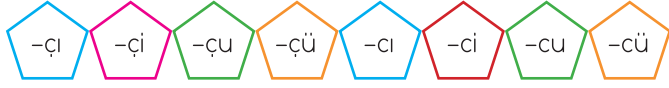

Kitap sözcüğünün sonuna "-lık" ekini getirirsek anlamı değişir. Kitaplık yeni bir sözcüktür.

● Aşağıda verilen sözcükleri anlamları ile eşleştiriniz.

a.	şeker	Şeker ve şekerleme yapan veya satan kimse.
	şekerlik	İçinde şeker bulunan.
	şekerli	Beyaz, suda eriyen ve tatlı olan maddenin adı.
	şekerci	Şeker konulan kap.
	odun	Odun kesen veya satan kimse.
	odunluk	Odun olmayan, odun bulunmayan.
b.	oduncu	Yakılmak için kesilmiş, parçalanmış ağaç.
	odunsuz	Odun konulan yer.
	orman	Ormanı korumakla görevli kimse, orman koruma memuru.
	ormancı	Ağaçlarla örtülü geniş alan.
c.	ormanlık	Ormanı olmayan.
	ormansız	Ormanı çok olan, ormanla kaplı veya orman gibi olan yer.

● Aşağıdaki sözcüklerin sonuna eklerden uygun olanını getirip meslek adları oluşturunuz.

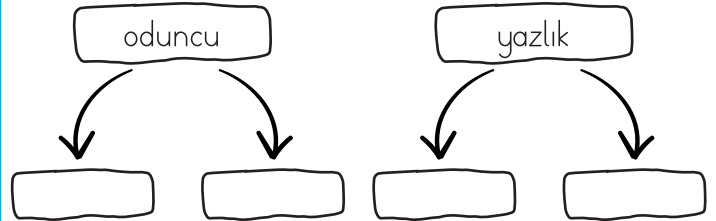
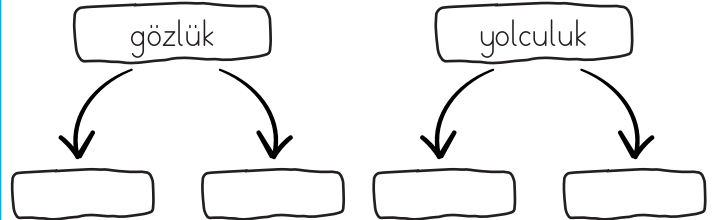
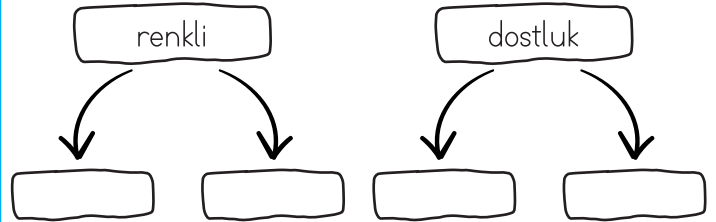
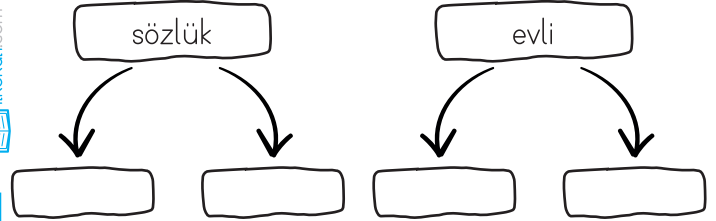
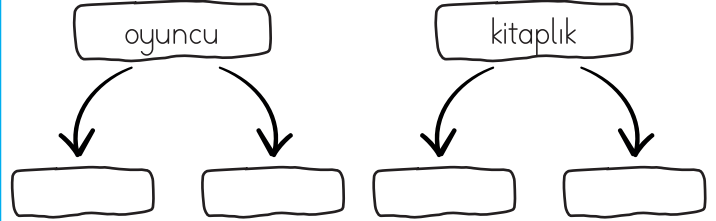
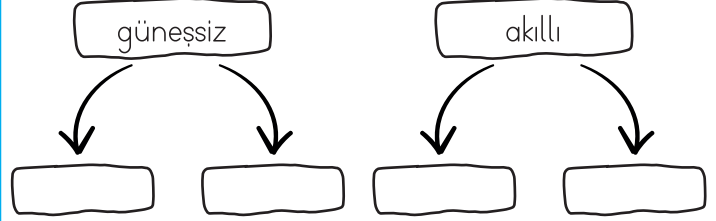
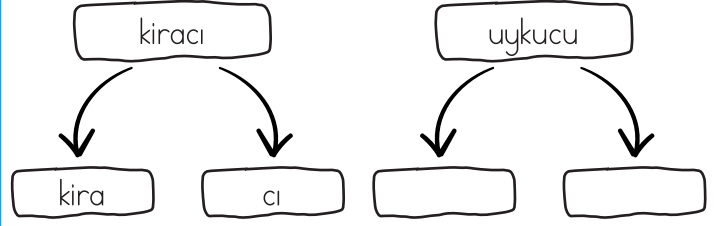

- odun →
- gözlük →
- kitap →
- balık →
- kale →
- boya →
- şeker →
- çiçek →
- gazete →
- fırın →

● Aşağıdaki çiçek yapraklarında aldığı "-cı, lı, -lık, -sız" ekleri alarak anlamı değişen sözcükleri örnekteki gibi boyayınız.

Tatlı	Tatmak	Meyveler	Meyveci
Tatlar	Tatsız	Meyveden	Meyvelik
Kalemler	Kalemci	Tuzlar	Tuzcu
Kalemim	Kalemlik	Tuzluk	Tuzu
Gözler	Gözlük	Limoncu	Limonluk
Gözcü	Göz	Limonlar	Limonla
Evler	Evli	Et	Etlı
Evcı	Evde	Etsiz	Etlı

● Aşağıdaki sözcükleri ve ekleri ayırıp örnekteki gibi yazınız.

SÖZCÜK BİLGİSİ DEĞERLENDİRME

● Aşağıdaki test sorularını yanıtlayınız.

1. Aşağıdaki seçeneklerin hangisinde "siyah" sözcüğünün hem eş hem de zıt anlamlısı vardır?

- a. ak - beyaz
- b. kara - beyaz
- c. kırmızı - ak

2. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde altı çizili sözcük aldığı ekle anlamı değişmiştir?

- a. Sabah çok yağmur yağdı.
- b. Havalar ısınacağı için yazlık kıyafetlerimizi giymeye başladık.
- c. Güz mevsimi gelince yapraklar dökülür.

3.

tuz

Yukarıdaki kelimeye aşağıdaki eklerden hangisini eklersek "içine tuz koyulan nesne" anlamı kazanır?

- a. -cu
- b. -luk
- c. -suz

4. "gül" sözcüğü aşağıdaki cümlelerin hangisinde diğerlerinden farklı bir anlamda kullanılmıştır?

- a. Anneler gününde anneme bir demet kırmızı gül aldım.
- b. Gülünce gözlerinin içi de gülüyor.
- c. Dün babamla birlikte izlediğimiz filmde çok güldük.

5.

yaz

bin

ben

bağ

Yukarıda verilen sözcüklerden kaç tanesi eş seslidir?

- a. 2
- b. 3
- c. 4

● Aşağıdaki soruların cevaplarını yazınız.

6. Aşağıya 5 tane eş anlamlı sözcük çifti yazınız.

- _____
- _____
- _____
- _____
- _____

7. Aşağıya 5 tane eş sesli (sesteş) sözcük yazınız.

- _____
- _____
- _____
- _____
- _____

8. Aşağıya 5 tane zıt anlamlı sözcük çifti yazınız.

- _____
- _____
- _____
- _____
- _____

9. "-ci, -li, -lik, -siz" eklerini kullanarak 3 tane sözcük yazınız.

- _____
- _____
- _____

● Aşağıdaki etkinlikleri yazdığınız hikâyeye göre yapınız.

→ Hikâyenin başlığı nedir?

→ Hikâyenin kahramanları kimlerdir?

→ Hikâyen ile ilgili 3 soru yazar mısın?

→ Araştırdığın deyimini anlamını yazar mısın?

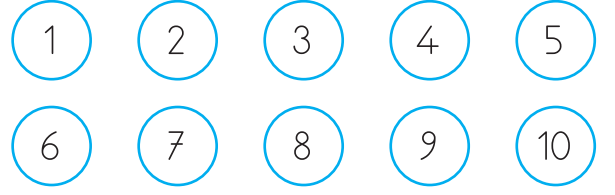
→ Yazdığın hikâyede kaç tane virgül işareti kullandığını sayıp yazar mısın?

→ Yazdığın hikâyeye kaç heceden oluşuyor? Sayıp yazar mısın?

→ Yazdığın hikâyeye 10 üzerinden puan verisin? Hangi puanı veriyorsan boya!

● Aşağıdaki görselleri gölgeleri ile örnekteki gibi eşleştiriniz.

